

Kære Fjerkræproducent,

Velkommen til årets sidste FjerkræNyt i 2020 med:

- Kort opdatering på fugleinfluenza i DK
- Sidste melding fra alarmovervågningen
- Beregning af antal årshøner i årsregnskab og gødningsregnskab
- Nyt om sikkerhed i landbruget
- Tips til bedre udnyttelse af fjerkrægødning i marken

NB: Der er sket ændringer i Type 2-korrektion for slagtekyllinger. Se vedhæftede artikel med henvisninger til MarkOnline og Bekendtgørelsen.

Vi ønsker Jer alle en rigtig glædelig jul og alt det bedste i 2021!

Faglige nyheder

Fugleinfluenzaen er i DK v. Niels Finn Johansen

Højpathogen fugleinfluenza har i lang tid kunnet findes i døde vildtfugle i Danmark og landene omkring os. Derfor indførte Fødevarestyrelsen fra d. 6. november 2020 krav om at fjerkræ skulle holdes under tag eller overdækket udeareal. Indelukningen har ikke voldt så store velfærdsproblemer for økologiske høner som tidligere indelukninger. Det skyldes sandsynligvis, at producenterne har lært at tilpasse management i forbindelse med indelukning, men sikkert også, at der denne gang, er mulighed for at lukke hønerne ud, såfremt udearealet er overdækket med mågenet.

Trods krav om indelukning og stærkt skærpet opmærksomhed på smitteforebyggelse er der alligevel konstateret udbrud af højpathogen fugleinfluenza d. 16. november i en besætning med rugeægshøner i Tustrup ved Randers, og igen d. 9. december 2020 i en fritgående hobbybesætning med mange arter, herunder ænder, gæs, kalkuner og høns. I forbindelse med begge udbrud har fødevarestyrelsen oprettet beskyttelses- (3 km) og overvågningszoner (10 km). I zonerne, såvel som ud- og ind af zonerne, gælder begrænsninger vedr. transport af fjerkræ og æg mm. Reglerne kan ses på [Fødevarestyrelsens hjemmeside](#).

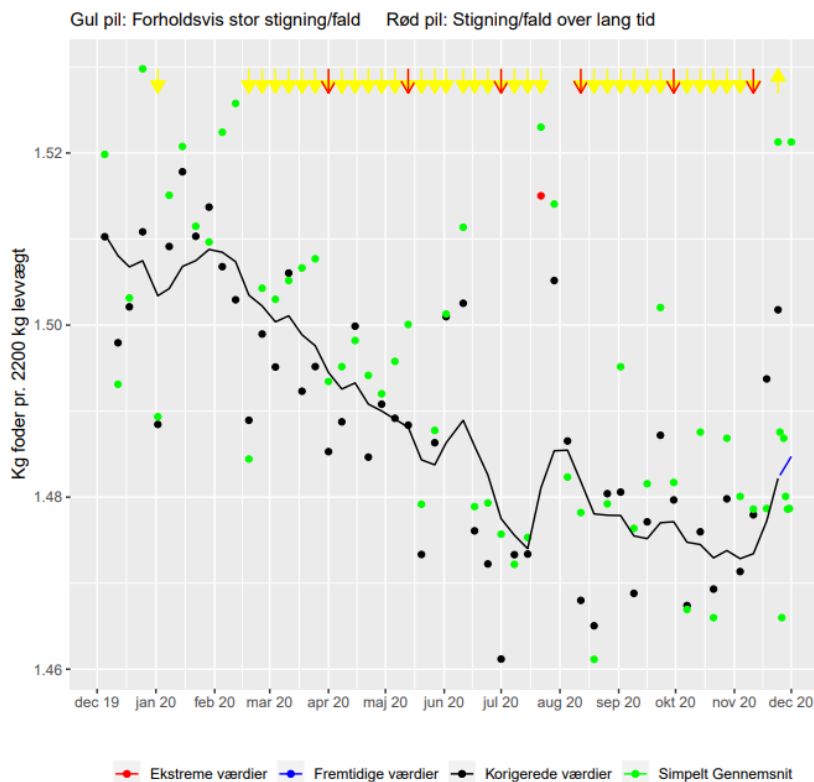
Alarmovervågning for slagtekyllingeproduktion ophører i 2021

v. Jette Søholm Petersen, SEGES

Alarm for stigning i foderforbrug per 2200 g kylling

Den seneste gennemgang af alarmovervågningen fra søndag d. 20/12 viser at der lige nu sker en signifikant stigning i foderforbruget per kylling (ved 2200 g). Dette er en ændring i forhold til resten af 2020, hvor foderforbruget har været faldende. I december 2019 gik der 1,51 kg foder per kg kylling, og i efteråret 2020 blev der kun brugt 1,48 kg foder/kg kylling, som det ses i figur. Dette er et meget flot fald, der har stor betydning både for kyllingens klimavenlighed og produktionsøkonomi. Men, som det ses yderst til højre i figur 1, er foderforbruget begyndt at stige i de seneste uger.

Alarmovervågningen har ingen mulighed for at pege på en præcis årsag til, at der sker en stigning i foderforbruget, men den statistiske analyse viser, at foderforbruget ikke stiger lige meget for alle foderleverandører.

Figur 1. Udvikling i kg foder per kg kylling (2200 g) faldt fra 1,51 i december 2019 til 1,48 i efteråret 2020. Men, som det ses yderst til højre i grafen, er foderforbruget begyndt at stige i de seneste uger. De sorte prikker og den sorte streg viser foderforbruget efter, at det er korrigeret for de effekter der indgår i den statistiske alarmmodel. De grønne prikker viser de rå ikke-korrigerede gennemsnitsværdier, uge for uge.

Alarmovervågningen ophører i 2021

Med udgangen af 2020 ophører den alarmovervågning af slagtekyllingeproduktionen, som SEGES og Teknologisk Institut har udført i de seneste 3 år. Dette blev besluttet efter et møde d. 23. november, hvor repræsentanter for producentforeninger, slagterier, rugeri og foderproducenter var inviteret til at diskutere fremtidens alarmovervågning.

I mødet deltog alle de inviterede - bortset fra repræsentanter for Danpo og Prodan. På mødet var der enighed om, at alarmovervågningen har fungeret som en fælles kvalitetssikring, der har fået alle i produktionskæden til at forholde sig til data og bruge tid på at overveje nye løsninger / optimeringer, når der var alarmer. Nogen af mødedeltagerne havde indimellem oplevet, at det var irriterende at skulle forholde sig til meldinger fra alarmovervågningen. Og at alarmovervågningen er mangelfuld i forhold til at levere årsager til afvigelser.

Efter at have hørt alle deltagernes kommentarer og deres afvisning i forhold til at bidrage med betaling for overvågningen, måtte SEGES konstatere, at der ikke var opbakning til at videreføre alarmovervågningen i 2021. Dertil kan tilføjes at, SEGES ansøgte Fjerkræafgiftsfonden om midler til at videreudvikle og udføre alarmovervågningen i 2021 – ligeledes uden at opnå støtte til det. Derfor er det besluttet at ophøre med alarmovervågning fra 2021. Det er vigtigt at slå fast, at denne beslutning ikke er truffet af SEGES uden at spørge brugerne.

Beregning af antal årshøner i årsregnskab mv.

v. Niels Finn Johansen, SEGES

I årsregnskab og gødningsregnskab er antal årshøner er ikke det samme som "antal indsatte" eller antal "godkendte høneplasser".

Begrebet "årshøner" tager højde for dødelighed og tomgangsperioder. Begrebet bruges i flere vigtige sammenhænge, herunder gødningsregnskab, miljøgodkendelse, driftsregnskab og business check, ligesom normtal for hønsegødning er baseret på "Årshøner". Beregning af antal årshøner kan ske på følgende måde:

Antal årshøner = $((\text{antal høner ved periodestart} + \text{antal høner ved periode slut}) \times 0,5) \times (\text{antal produktionsdage i perioden}/365)$

Bemærk:

- hvis der skiftes hold indenfor den valgte periode beregnes antal årshøner for perioden før skift og antal årshøner for perioden efter holdskift. Antal årshøner før og efter, lægges sammen.
- hvis der er flere stalde beregnes antal årshøner pr. stald, og tallene lægges sammen.

Sådan udnytter du fjerkrægødning bedst muligt i marken

V. Martin Nørregaard Hansen og Torkild Birkmose, SEGES

Nye krav fra Miljø- og Fødevareministeriet betyder, at udnyttelseskravet til fjerkrægødning generelt stiger til 60% for dybstrøelse og fast gødning fra høns samt til 80% for fjerkrægylle. I praksis betyder det, at hvis en afgrøde f.eks. gødskes med 100 kg total N i fjerkrædybstrøelse, vil kvoten for indkøb af kvælstof i handelsgødning blive reduceret med 15 kg kvælstof pr. ha.

Ved en fornuftig anvendelse af fjerkrægødningen, kan man dog stadig gødske sine afgrøder optimalt uden udbyttetab. Men det kræver omhyggelighed i håndteringen! Fjerkrægødning er attraktiv gødningskilde. Også på grund af det høje indhold af fosfor og kalium. Du kan være med til at sikre at din fjerkrægødning forsat er en attraktiv gødningskilde ved at udbringe fjerkrægødning i foråret før såning af vårafgrøder, optimere N-udnyttelsen ved hurtig nedmuldning og holde dine gødningslagre effektivt overdækket. Læs mere om dette i vedhæftede artikel, der også har været bragt i Dansk Erhvervsfjerkræ i september 2020.

Sikkerhed i landbruget

V. Inger Knude, KHL og Marianne Norup, SEGES

Landbruget kan være en farlig arbejdsplads. Man kan se det i de årlige statestikker over arbejdsulykker. Der er mange grunde til at farlige situationer opstår, men der er heldigvis også mange muligheder for at forebygge og undgå.

Fokus på arbejdsmiljø og arbejdsgange kan forebygge mange ulykker. Og systematisk evaluering, opfølgning og vidensdeling forebygger endnu flere!

Selvom ikke to landbrug er ens, er der mange ligheder fra en ejendom til en anden. Der er ingen grund til, at vi hver især skal opfinde den dybe tallerken. Hvis du deler med dine kolleger, kan de få glæde af dine erfaringer. Måske kan I videreudvikle på hinandens ideer og ad

den vej finde endnu bedre løsninger til at forebygge ulykker, mindske belastningen i det daglige arbejde og være med til at gøre landbruget til et mere sikkert sted at arbejde.

Deling af viden kan redde liv og førlighed

Som en del af et større projekt på tværs af produktionsgrene har SEGES sat fokus på netop sikkerhed og erfaringsudveksling. Et af de spørgsmål, der har fyldt meget i projektet, har været hvordan vi får viden og erfaring fra et sted ud til andre hvor det er relevant. Hvordan gør vi sikkerhed til en naturlig del af hverdagen og hvordan kan vi sikre, at der bliver fulgt op, tilpasset og udviklet? I projektet er det blandt andet blevet afprøvet om netværksmøder og dokumentdeling over "Teams" kunne være en del af løsningen. Det kan det, men det er ikke den optimale løsning. Der arbejdes derfor videre med andre løsninger, hvor det bliver nemt at registrere uheld, ulykker eller fejl, og hvor det bliver nemt at dele oplysningerne med ansatte. Der bliver samtidig skabt gode muligheder for at sikre opfølgning på hændelser og opgaver, der skal løses på landbruget.

En digital løsning der sætter spot på landbrugsvirksomheden som arbejdsplads

SEGES' Arbejds miljøteam tager nu erfaringerne med videre henimod et digitalt produkt nemlig [SafetyNet](#), der er en web- og app-baseret måde at få styr på alt lige fra arbejdsulykker, lovpligtig dokumentation og eftersyn. Systemet bruges af både de største offentlige arbejdspladser, og en række private virksomheder som feks Danish Crown, DLG, Danish Agro (og en række andre grovareselskaber), Carlsberg, COOP og mange andre. Faktisk så mange, at over 60 % af de anmeldte arbejdsulykker i Danmark registreres via SafetyNet. Systemet har dermed vist sit værd, og nu arbejder SEGES på at gøre det brugbart og tilgængeligt for primærlandbrugene, så de også kan høste de fordele, som de store koncerner har, når de deler viden på tværs og forebygger fremfor at feje op, når ulykken er sket. Der skal nu arbejdes på at teste og tilpasse systemet, så det tilgodeser de specifikke behov på landbrugsejendomme. En af mulighederne som dette program vil give er, at tendenser og udfordringer som ses på flere ejendomme kan identificeres. Og ved at opdage generelle udfordringer bliver det muligt at formidle dem ud, så flere bliver opmærksomme på dem på deres egen bedrift, før det giver anledning til uheld. Så kan flere forebygge og håndtere en given udfordring, før det giver anledning til skader.

Den helt overordnede konklusion på projektet må være **del dine oplevelser og erfaringer! Det gør en forskel!** Måske finder du ud af, at du ikke er alene om en problemstilling. Og måske du ad den vej kan få inspiration til, hvordan den kan løses smart. Så herfra skal lyde en opfordring til at dele dine oplevelser. Brug dine netværk, både når du har oplevet noget der er gået galt, noget der var tæt på at gå galt og når du har fundet på en løsning på et problem eller en af dine udfordringer. Sammen bliver vi bedre! Hvis du vil vide mere, så kontakt Marianne Norup på mail:

MANO@seges.dk eller Inger Knude på mail: IKA@KHL.dk

Kalenderen

12. – 15. januar 2021 afholdes ”Planter i fokus” i stedet for den traditionelle plantekongres. Du kan se mere og [tilmelde dig her](#)

Lovpligtigt kursus om hold af slagtekyllinger er udsat til foråret 2021

Sted: SEGES, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N.

Den nye dato bringes i FjerkræNyt i januar. Nærmere oplysninger og program fås ved Jette Søholm Petersen, SEGES.

Med venlig hilsen fra SEGES Fjerkræteam

Jette Søholm Petersen og Niels Finn Johansen

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt jtp@SEGES.dk. Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til jtp@SEGES.dk. Du kan læse mere om SEGES og Landbrug & Fødevarer F.M.B.A.'s persondatapolitik [her](#).